

OBSAH

Predhovor	9
Podakovanie	10
1. Záujem o kvalitu života v ústavnej starostlivosti a jej vymedzenie	11
Úvod	11
1.1. Dôvody prečo sa treba venovať kvalite života detí a mladých ľudí v ústavnej starostlivosti	12
1.2. Kvalita života: rôzne stránky, indikátory a špecifiká v ústavnej starostlivosti	17
1.2.1. Rôzne stránky a úrovne kvality života	18
1.2.2. Kvalita života detí	20
1.2.3. Indikátory kvality života	21
1.2.4. Kvalita života v ústavnej starostlivosti	22
1.2.5. Kvality života a reziliencia v ústavnej starostlivosti	25
1.2.6. Kvalita života a starostlivosť o seba	27
1.2.7. Kvalita života a demokracia	28
2. Náhradná výchovná starostlivosť a práva dieťaťa v kontexte teórií moci a postmoderny	32
Úvod	32
2.1. Niektoré atribúty postmoderny	33
2.2. Dohovor o právach dieťaťa – kritické poznámky	37
2.3. Postmoderna a náhradná výchovná starostlivosť	44
Záver	52
3. Kvalita života mladých ľudí po odchode z ústavnej starostlivosti – kvalitatívna analýza	53

Úvod	53
3.1. Kvalitatívny výskum kvality života	54
3.2. Subjektívna kvalita života mladých dospelých po odchode zo zariadení	55
3.2.1. Bývanie: Budem mať strechu nad hlavou?	55
3.2.2. Zamestnanosť: Keď máš prácu, tak máš všetko ...	59
3.2.3. Finančná situácia: Chcem si našporiť, tak jednoducho idem do tej roboty	62
3.2.4. Vzdelanie: Ešte by som začala študovať	66
3.2.5. Voľný čas: Chcem mať niečo zažité	68
3.3. Subjektívna pohoda mladých dospelých po odchode zo zariadení	70
3.3.1. Spokojnosť a životné radosti: Žijem si normálny pokojný život	70
3.3.2. Dôležité pozitívne hodnoty: Zázemie, rodina, zdravie	72
3.3.3. Obavy a strach: Čo bude so mnou?	73
3.4. Súvislosti kvality života mladých dospelých v čase osamostatňovania sa s predchádzajúcim obdobím v ústavnej starostlivosti	74
Záver	78
4. Individuálna práca s deťmi v detskom domove a prechod do samostatného života	80
Úvod	80
4.1. Teória a kontext individuálnej práce s deťmi	81
4.1.1. Plán výchovnej práce s dieťaťom	82
4.1.2. Plán prípravy na osamostatnenie sa	83
4.1.3. Kontextuálne okolnosti prechodu	83
4.2. Kvantitatívny výskum individuálnej práce s deťmi	84
4.2.1. Ciele a výskumné otázky	84
4.2.2. Identifikácia vzorky	85
4.2.3. Charakteristiky pôvodnej rodiny	86
4.2.4. Charakteristiky detí počas umiestnenia	88
4.2.5. Desať rizikových faktorov u detí	90

4.3. Realizácia individuálnej práce s deťmi – výskumné zistenia	96
4.3.1. Realizácia plánov výchovnej práce s dieťaťom ...	97
4.3.2. Realizácia plánov výchovnej práce a rizikové faktory u detí	98
4.3.3. Intenzita pracovných aktivít v plánoch výchovnej práce s deťmi	100
4.3.4. Intenzita činností a rizikové faktory u detí	104
4.3.5. Plány prípravy na osamostatnenie sa	107
4.3.6. Voľba cieľov v plánoch osamostatnenia a rizikové faktory u detí	110
4.3.7. Vek mladého dospelého v čase osamostatnenia a zamestnanie	112
4.3.8. Forma prvého ubytovania a zamestnanie	114
4.4. Závery a implikácie	114
4.5. Obmedzenia a diskusia	118
5. Odporúčania pre zvyšovanie kvality života detí a mladých ľudí	121
Úvod	121
5.1 Vnímať a podporovať objektívnu, ako aj subjektívnu stránku kvality života	122
5.2. Podporovať dôstojnú existenciu, sociálne začlenenie a sebarozvoj	122
5.3. Podporovať rezilienciu a starostlivosti o seba	123
5.4. Zlepšovať kultúru zariadení ústavnej starostlivosti	124
5.5. Zvyšovať kvalitu starostlivosti a výchovného pôsobenia	125
5.6. Podporovať individuálny rozvoj	126
5.7. Napomáhať zmenám v systéme ústavnej starostlivosti	127
5.8. Ďalej skúmať deti v ústavnej starostlivosti a systém práce s nimi	129
Záver	130
Summary	132

Použitá literatúra	134
Prílohy	145
Príloha 1: Dotazník	145
Príloha 2: Tab. 9	147
Príloha 3: Tab. 10	149
O autoroch	151